

F3

Vysoká škola
ekonomická v Praze
Fakulta podnikohospodářská

CENTRUM
RESTRUKTURALIZACE
A INSOLVENCE
HARRYHO POLLAKA

fph.vse.cz

Národohospodářské aspekty úpadku a preventivní restrukturalizace

Ing. Michal Kuděj

Centrum restrukturalizace a insolvence
Harryho Pollaka

Konference Insolvence 2019: Preventivní a včasné
restrukturalizace

Vysoká škola ekonomická v Praze, 23. května 2019

Makroekonomické aspekty úpadku

- Významné makroekonomické **dopady** úpadku podniku
 - Ztráta pracovních míst
 - Ztráty věřitelů
 - Neefektivní alokace aktiv
 - Dodatečné náklady v ekonomice
- Relace mezi jednotlivými dopady

Ztráta pracovních míst

- Zvýšení míry nezaměstnanosti
- Ztráta výtěžku
 - Dopad na spotřebu jako klíčovou složku HDP – **omezení spotřebních výdajů**
 - V nepříznivé fázi cyklu (vyšší míra úpadků) – možná změna očekávání a chování spotřebitelů – **snížení mezního sklonu ke spotřebě**
- Dodatečné náklady veřejných financí na transferové platby
 - Zvýšení mandatorních výdajů
 - Vytěsňovací efekt

Ztráty věřitelů

- Výpadek cash flow věřitelů
 - Dopad na investice jako další klíčovou složku HDP – snížení investic při zachování běžného provozu
 - Další možné snížení investic vlivem negativních očekávání (zejména při výraznější vlně úpadků v nepříznivé fázi cyklu)
- Dodatečné náklady věřitelů na insolvenční řízení
 - Další zatížení věřitelů na straně nákladů
 - Další snížení prostředků na investice
 - Vytěsňovací efekt

Neefektivní alokace aktiv

- Neefektivně alokovaná aktiva
 - Aktiva podniků v úpadku
 - Pohledávky (aktiva) věřitelů – závazky úpadkových podniků
- Snížení zásoby aktiv a z toho plynoucí snížení produkce
- Každá dodatečná jednotka neefektivně alokovaných aktiv vede k dalšímu a vyššímu snížení produkce (díky tvaru křivky produkce a mezního produktu kapitálu)
- Neefektivně alokovaná aktiva vzdalují ekonomiku od potenciálního produktu

Shrnutí

- **Dopad na poptávku**
 - Dopad na spotřebu domácností vlivem ztráty výdělku a potenciálních negativních očekávání
 - Dopad na investice vlivem ztrát věřitelů z titulu jejich pohledávek a potenciálních negativních očekávání
- **Dopad na nabídku**
 - Dopad vlivem neefektivně alokovaných aktiv v podnicích v úpadku
 - Dopad vlivem neefektivně alokovaných aktiv (pohledávek) věřitelů v podnicích v úpadku
- **Zvýšení transferových plateb a transakčních nákladů v ekonomice s vytěšňovacím efektem**

Vybrané ekonomické ukazatele

Úpadkové podniky

Ohrožená pracovní místa	79 256
Aktiva alokovaná v úpadkových podnicích (mil. Kč)	369 416
Cizí zdroje alokované v úpadkových podnicích (mil. Kč)	325 622
Aktiva a cizí zdroje alokované v úpadkových podnicích celkem (mil. Kč)	695 038

Makroekonomické ukazatele ČR

Hrubý domácí produkt (mil. Kč)	44 134 427
Spotřeba domácností (mil. Kč)	20 958 315
Investice (mil. Kč)	11 616 484
Produkce (mil. Kč)	102 595 474

Dopad na zaměstnanost

Průměrný stav ekonomicky aktivních osob	5 309 170
Průměrný stav zaměstnaných osob	5 018 922
Průměrný stav nezaměstnaných osob	290 248
Průměrná míra nezaměstnanosti	5,47%
Průměrný stav zaměstnaných osob vč. ohrožených pracovních míst	5 010 996
Průměrný stav nezaměstnaných osob vč. ohrožených pracovních míst	298 173
Potenciální průměrná míra nezaměstnanosti vč. ohrožených pracovních míst	5,62%

Dopad na agregátní výdaje

Ztráta výtěžku vlivem ohrožených pracovních míst (mil. Kč)	2 074
Spotřeba domácností (mil. Kč)	20 958 315
Podíl ztráty výtěžku na spotřebě domácností	0,010%
Podíl spotřeby domácností na HDP	47,5%
Podíl ztráty výtěžku na HDP	0,005%
<hr/>	
Cizí zdroje (omezení investic) mil. Kč	325 622
Investice (mil. Kč)	11 616 484
Podíl cizích zdrojů na investicích	2,80%
Podíl investic na HDP	26,3%
Podíl cizích zdrojů na HDP	0,738%
<hr/>	
Ztráta výtěžku a cizí zdroje celkem (mil. Kč)	327 696
Podíl na HDP	0,742%

Nezanedbatelný vliv ztrát věřitelů!

Dopad na produkci

Aktiva v úpadkových podnicích (mil. Kč)	369 416
Cizí zdroje (pohledávky věřitelů) v úpadkových podnicích (mil. Kč)	325 622
Aktiva a cizí zdroje celkem (mil. Kč)	695 038
Produkce (mil. Kč)	102 595 474
Podíl aktiv a cizích zdrojů na produkci	0,68%
<hr/>	
Podíl HDP na produkci	43,0%
<hr/>	
Podíl aktiv alokovaných v úpadkových podnicích na HDP	0,84%
Podíl cizích zdrojů alokovaných v úpadkových podnicích na HDP	0,74%
Podíl neefektivně alokovaných aktiv na HDP celkem	1,57%

Ztráta agregovaného zisku na úrovni EBIT

Průměrná rentabilita akci měřená EBIT	7,21%
Ztráta EBIT z neefektivně alokovaných aktiv úpadkových podniků	26 646
Ztráta EBIT z neefektivně alokovaných pohledávek věřitelů	23 487
Ztráta EBIT z neefektivně alokovaných aktiv celkem	50 132
Hypotetická daň (19 %)	9 525

Rekapitulace dopadů úpadku podniku

- Zvýšení míry nezaměstnanosti
- Dopad na celkové agregátní výdaje
 - Dopad na spotřebu domácností vlivem ztráty výdělku
 - Dopad na investice vlivem ztrát věřitelů
- Snížení objemu produktivních aktiv v ekonomice s dopadem na produkci
- Zvýšení transakčních nákladů a nákladů veřejných financí
- Ztrátu části zisku v ekonomice (EBIT)

Ztráty věřitelů a neefektivní alokace aktiv mají významnější makroekonomický dopad než ztráta pracovních míst

Národohospodářské přínosy preventivní restrukturalizace

- Snížení přímých makroekonomických dopadů vyvolaných úpadkem podniku (snížení dopadu na zaměstnanost, spotřebu, investice a produkci)
- Snížení transakčních nákladů v ekonomice díky včasnému řešení podnikové krize (odvrácení úpadku)
- Snížení nákladů veřejných financí na insolvenční řízení
- Eliminace „vytěšňovacího“ efektu ostatních (užitečnějších) výdajů

**PREVENTIVNÍ RESTRUKTURALIZACE TAK MÁ SVÉ
MAKROEKONOMICKÉ OPODSTATNĚNÍ**